

PATVIRTINTA:

Vilniaus sav. Grigiškių lopšelio-darželio
„Lokiuko giraitė“ direktoriaus
įsakymu 2024-01-05 Nr. V-3

VILNIAUS SAVIVALDYBĖS GRIGIŠKIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „LOKIUKO GIRAITĖ“

VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus savivaldybės Grigiškių lopšelis-darželis „Lokiuko giraitė“ (toliau – įstaiga) vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) reglamentuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimą Vilniaus savivaldybės Grigiškių lopšelyje-darželyje „Lokiuko giraitė“.

2. Šio tvarkos aprašo tikslas – užtikrinti sveikatai palankią vaikų mitybą, maisto saugą ir geriausią kokybę, kad būtų patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. pritaikytas maitinimas – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtas vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

3.2. šiltas maistas – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68°C temperatūroje;

3.3. tausojantis patiekalas – šiltas maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekciniame krosnelėje, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje;

3.4. valgiaraštis – patiekalų dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

4. Maitinimas įstaigoje organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių ir vaikų maitinimo organizavimą, maisto gaminimą, patalpų ir įrangos priežiūrą, higienos normas, sveikatos bei saugos reikalavimus.

5. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

6. Maisto produktų inventorizacija įstaigose atliekama pagal inventorizacijos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

7. Įstaigos gaunamos tėvų (globėjų) įmokos už maitinimo paslaugą apskaitomos kaip įstaigos gaunamos pajamos iš įmokų teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Šio aprašo reikalavimai privalomi visiems įstaigoje dirbantiems ir maitinimo procese dalyvaujantiems asmenims.

II. VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

9. Maisto produktų pirkimas organizuojamas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.
10. Sudarant sutartį dėl maisto produktų tiekimo lopšelio-darželio vaikų maitinimui (toliau – maisto produktų tiekimo sutartis), Maisto produktų tiekimo sutartyje turi būti numatyta atsakomybė už maisto produktų, neatitinkančių tvarkos aprašo reikalavimų, tiekimą. Prieš pasirašant maisto produktų tiekimo sutartį rekomenduojama sudaryti maisto produktų sąrašą su konkrečiais tiekiamų maisto produktų pavadinimais, maisto produktų sudėtimi, fasuotės grynuoju kiekiu.
11. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su maisto produktų tvarkymu, išdavimu ir sandėliavimu, maisto gaminimu prieš pradėdamas dirbti ir vėliau kiekvienais metais turi pasitikrinti sveikatą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.
12. Darbuotojai, kurių veikla susijusi su maisto produktų tvarkymu, išdavimu ir sandėliavimu, maisto gaminimu prieš pradėdami dirbti ir vėliau kas dveji metai išklauso higienos įgūdžių mokymus ir turi turėti teisės aktų nustatyta tvarka, galiojančią sveikatos žinių atestavimo pažymėjimą.
13. Periodiškai (mažiausiai vieną kartą per metus), savikontrolės sistemos vykdymo užtikrinimui, turi būti atliekamas vidinis maisto tvarkymo auditas.

III. VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

14. Įstaigoje maitinimas organizuojamas visiems įstaigą lankantiems vaikams pagal poreikį. Vaikai įstaigoje maitinami šiltu maistu, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie stalo.
15. Įstaigoje organizuojamos:
 - 15.1. vaikų maitinimo paslaugos, už kurias Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nustatytą užmokestį moka tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai);
 - 15.2. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas, kuris yra skiriamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniamis įstatymo nustatyta tvarka ir finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui bei savivaldybės biudžeto. Nemokamas maitinimas organizuojamas vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nustatyta mokinių nemokamo maitinimo tvarka.
16. Nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas organizuojamas nuo mokslo metų pradžios t.y. rugsėjo 1 d. iki rugpjūčio 31 d.
17. Pritaikytas maitinimas organizuojamas atsižvelgiant į pateiktus tėvų prašymus ir gydytojo pažymas su nurodymais apie vaikų maitinimą.
18. 1–7 metų amžiaus vaikams maitinimas organizuojamas ne rečiau kaip kas 4 valandas. Vaikai valgo pusryčius, pietus ir pavakarius.
19. Maisto paruošimas ir patiekalų įvairumas turi atitikti vaikų amžių ir sveikos mitybos rekomendacijas. Pusryčiams vaikas turi gauti 20–25 proc., pietums – 30–35 proc., priešpiečiams – 10 proc., vakarienei – 20–25 proc. Rekomenduojamo paros maisto raciono karingumo, jei tokie maitinimai numatyti valgiaraščiuose.
20. Įstaigoje maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, sveikos mitybos principus ir taisykles. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:
 - 20.1. patiekiamas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;
 - 20.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas, įvairus ir atitikti saugos reikalavimus;

20.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams: virimui vandenyje ar garuose, troškinimui;

20.4. gaminant maistą neturi būti naudojami prieskonių mišiniai, kurių sudėtyje yra maisto priedų;

20.5. gaminant maistą turi būti naudojama kuo mažiau druskos ir cukraus;

20.6. rūkyti mėsos gaminiai vaikų maitinimui neturi būti tiekiami;

20.7. jei patiekalui gaminti naudojama malta mėsa, ji turi būti malama patiekalo gamavimo dieną;

20.8. kiekvieną dieną turi būti patiekta daržovių ar vaisių, rekomenduotina, šviežių;

20.9. tas pats patiekalas neturi būti tiekiamas dažniau nei kartą per savaitę;

20.10. karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai, ankštinės daržovės, pienas ir pieno produktai) ir angliavandenių turinčių produktų. Su karštu patiekalu turi būti patiekiamos daržovės, vaisiai arba jų salotos.

21. Vaikų maitinimui mokyklose draudžiamos šios maisto produktų grupės: bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai; šokoladas ir šokolado gaminiai; valgomieji ledai; pieno produktai ir konditerijos gaminiai su glajumi, glaistu, šokoladu ar kremu; kramtomoji guma; gazuoti gėrimai; energiniai gėrimai; nealkoholinis alus, sidras ir vynas; gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto; cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai); kisieliai; sultinių, padažų koncentratai; padažai su spirgučiais; šaltai, karštai, mažai rūkyti mėsos gaminiai; rūkyta žuvis; konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai; strimelė, pagauta Baltijos jūroje; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; mechaniškai atskirta mėsa, žuvis ir maisto produktai, į kurių sudėtį įeina mechaniškai atskirta mėsa ar žuvis; subproduktai ir jų gaminiai (išskyrus liežuvius ir kepenis); džiūvėsėliuose volioti ar džiūvėsėliais pabarstyti kepti mėsos, paukštienos ir žuvies gaminiai; maisto papildai; maisto produktai, pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO), arba maisto produktai, į kurių sudėtį įeina GMO; maisto produktai, į kurių sudėtį įeina iš dalies hidrinti augaliniai riebalai; maisto produktai ir patiekalai, neatitinkantys Tvarkos aprašo 3–5 prieduose nustatytų reikalavimų.

22. Vaikams maitinti rekomenduojami šie maisto produktai: daržovės, vaisiai, uogos ir jų patiekalai; grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopų produktai, duonos gaminiai); ankštinės daržovės; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); kiaušiniai; liesa mėsa (neužšaldyta); žuvis ir jos produktai (neužšaldyti); aliejai; turi būti mažiau vartojama gyvūninės kilmės riebalų: kur įmanoma riebi mėsa ir mėsos gaminiai turi būti keičiami liesa mėsa, paukštiena, žuvimi ar ankštinėmis daržovėmis; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis bei šaltinio vanduo.

23. Įstaigoje maitinimas organizuojamas pagal penkiolikos dienų perspektyvinį valgiaraštį, kurį rengia įstaigos vaikų maitinimo specialistas. Perspektyvinis valgiaraštis yra suderinamas su teritorine Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba.

24. Atskiri valgiaraščiai sudaromi lopšelio (vadovaujantis 1-3 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) ir darželio (vadovaujantis 4-7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) grupėms. Jei lopšelyje - darželyje sudaromos mišrios grupės, valgiaraščiai sudaromi vadovaujantis 4-7 m. rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis.

25. Vaikai maitinami pagal valgiaraščius, patvirtintus įstaigos direktoriaus.

26. Sudarant valgiaraščius atsižvelgiama į tai, kad pusryčiams vaikas turi gauti 20-25 proc., pietums – 30-35 proc. priešpiečiams – 10 proc., vakarienei 20-25 proc. rekomenduojamo paros maisto raciono kaloringumo.

27. Kiekvienais mokslo metais, atsižvelgiant į grupių dienos ritmą, parengiamas maisto atsiėmimo grafikas, kur nurodomas pusryčių, pietų ir pavakarių laikas kiekvienai grupei.

28. Maisto atsiėmimo grafikai yra pakabinami stende prie maisto atsiėmimo langelio.

29. Tėvai (kiti vaiko globėjai):

29.1. pateikdami prašymą įstaigos direktoriui turi teisę pasirinkti maitinimų kartus. Tėvai gali atsisakyti pusryčių arba pavakarių;

29.2. apie planuojamus kito mėnesio maitinimų pakeitimus tėvai privalo informuoti iki einamo mėnesio priešpaskutinės darbo dienos;

29.3. jeigu vaikas nevalgo vakarienės, jį privalo pasiimti iki tol, kol grupės vaikai pradės vakarieniauti;

29.4. vaikams, nevalgantiems pusryčių arba vakarienės neleidžiama atsinešti iš namų užkandžių ir gėrimų.

30. Vaikų maitinimo organizatorius:

30.1. rašo kasdieninius valgiaraščius (pareikalavimus), kuriuose nurodo gaminamų patiekalų pavadinimus ir produktų kiekius;

30.2. atsižvelgdamas į dienos valgiaraštį, su sandėlininke užsako reikalingus maisto produktus numatytiems patiekalams gaminti;

30.3. ateinančios dienos valgiaraštį (forma Nr. 299) rašo iš vakaro. Ateinančios dienos valgiaraštyje apskaičiuojama visos dienos reikalingi produktų kiekiai, pusryčiai gaminami pagal esamos dienos vaikų skaičių, o maisto produktai pietums ir vakarienei išduodami pagal esamos dienos vaikų skaičių,;

30.4. konkrečios dienos valgiaraštį baigiama skaičiuoti tada, kai kiekvieną rytą 9.20 val. surenkama informacija, apie tos dienos lankančių vaikų ir pasirenkamų maitinimų skaičių. Surinktus duomenis surašo Dienyne;

30.5. apskaičiuoja kiek vaikų ir duomenis pateikiama virėjui;

30.6. surinkus duomenis apie vaikus baigia rašyti valgiaraštį, pateikia jį direktoriui pasirašyti ir tuomet atiduoda jį sandėlininkei dėl likusių produktų, einamos dienos patiekalų gaminimui, atidavimo;

30.7. kontroliuoja maisto produktų kokybę, jų laikymo sąlygas, realizacijos terminus, maisto gamybos procesą virtuvėje;

30.8. vykdo maisto paėmimo ir maitinimo organizavimo priežiūrą. Stebi ir analizuoja maitinimo procesą, stalų serviravimą, patiekalų pateikimą vaikui, maisto dalinimą vaikui pagal normą.

31. Sandėlininkė yra materialiai atsakingas asmuo, kuris:

31.1. priima iš tiekėjų tik kokybiškus, realizacijos laiką atitinkančius produktus ir juos sandėliuoja griežtai vykdydamas higienos normos reikalavimus;

31.2. maisto sąskaitose-faktūrose pasirašo, ir pasirašytas sąskaitas-faktūras pateikia įstaigos vyr. buhalteriiui;

31.3. produktus iš sandėlio išduoda virėjoms tik pagal dienos valgiaraštį. Iš vakaro išduoda visus produktus ateinančiai dienai, o likusius produktus patiekalams gaminti prideda ar atsiima tik tada, kai vaikų maitinimo organizatorėe pabaigia rašyti einamos dienos valgiaraštį;

31.4. kasdien vykdo tikslią maisto produktų gavimo ir išlaidų registraciją knygoje „Maisto produktų registras“;

31.5. maisto produktus nurašo kiekvieną dieną pagal tos dienos valgiaraštį;

31.6. kas 30 dienų derina maisto produktų likučius su įstaigos vyr. buhalteriu.

32. Virėjas yra materialiai atsakingas asmuo, kuris:

32.1. pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį analizuoja gaminio receptūras ir gamybos technologijos aprašymo korteles, susipažįsta su ateinančios dienos patiekalų ruošimo technologija;

32.2. pusryčius ruošia pagal vakarykštės dienos vaikų skaičių;

- 32.3. priima maisto produktus iš sandėlininkės einamai dienai pagal iš vakaro sudarytą valgiaraštį. Priėmus produktus ir juos patikrinus (pagal svorį) pasirašo valgiaraštyje nurodytoje vietoje;
- 32.4. atlieka kontrolinius svėrimus;
- 32.5. atsako už tikslų maisto atidavimą pagal normą.
- 32.6. maistą atiduoda tik pagal nustatytą maisto atsiėmimo grafiką;
- 32.7. matuoja ir fiksuoja patiekalų šiluminio apdorojimo temperatūrą.
33. Vyr. buhalteris registruoja maisto sąskaitas-faktūras, jas užpajamuoja ir vykdo jų apskaitą buhalterinės apskaitos programos pagalba pagal prekės kodą, pavadinimą, kiekį ir vertę.
34. Vaikų maitinimo procesą organizuoja ir už jį atsako grupės mokytoja.
35. Lopšelio-darželio taryba turi teisę patikrinti virtuvę, maisto sandėlį ir patiekalų gamybos procesą.
36. Vaikų grupėse privalo būti geriamojo vandens (rekomenduotina, kambario temperatūros), kuris būtų bet kuriuo metu prieinamas vaikams.

IV. MOKESTIS UŽ MAITINIMO PASLAUGAS

37. Išlaidos vaikų mitybai padengti yra apskaičiuojamos vadovaujantis Vilniaus m savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimas Nr. 1-305 „Dėl mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo tvirtinimo ir vienos dienos vaiko maitinimo normos nustatymo“.

38. Nustatyti šias vienos dienos vaiko maitinimo normas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse, dirbančiose 10,5 ir 12 valandų:

38.1. lopšelio grupės vaiko mityba visą dieną – 2,60 Eur

38.2. darželio grupės vaiko mityba visą dieną – 2,90 Eur;

38.3. priešmokyklinio ugd. grupėse – pusryčiai – 1,16 Eur.; pietūs – 2,10 Eur.; vakarienė – 1,16 Eur ;

38.4. pusryčiams skiriama 30% (0.75 Eur), pietums -45% (1.13 Eur), pavakariams 25% (0,62 Eur);

39. Mokestis yra mokamas už kiekvieną lankyta arba nelankyta ir nepateisintą dieną.(iki kitokių Vilniaus m. tarybos sprendimų dėl nenumatytų atvejų – pvz: pandemija.)Mokėjimo dydis priklauso nuo tėvų pasirinkto dienos maitinimų skaičiaus ir maitinimo rūšių.

V. MAISTO BLOKO PATALPŲ IR ĮRANGOS PRIEŽIŪRA

40. Maisto produktų tiekimas į įstaigą, jų laikymas, maisto gaminimas ir maisto tvarkymo įranga turi atitikti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir kitų teisės aktų reikalavimus.

41. Visos maisto bloko patalpos valomos ir dezinfekuojamos pagal būtinumą arba sudarytą valymo ir dezinfekavimo darbų planą. Valymo ir dezinfekavimo darbai turi būti fiksuojami žurnale.

42. Indai ir įrankiai turi būti plaunami naudojant tik indų plovimui skirtas priemones.

43. Maistą liečiantiems paviršiams valyti ir dezinfekcijai naudojami valikliai, dezinfekantai, kiti biocidai turi būti teisės aktų nustatyta tvarka leistini naudoti Lietuvos Respublikoje. Jie naudojami laikantis gamintojo nurodymų. Ant maistą liečiančių paviršių neturi likti ploviklių, biocidų likučių. 44. Šviestuvai turi būti valomi pagal reikmes, bet ne rečiau kaip du kartus per metus.

45. Kenkėjų kontrolė ir naikinimas atliekami teisės aktų nustatyta tvarka.

46. Kontrolės prietaisai ir įrengimai naudojami, prižiūrimi ir metrologiškai tikrinami vadovaujantis teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

47. Maisto bloko patalpos turi atitikti higienos ir sanitarijos normų reikalavimus, turėti atskirą įėjimą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Lopšelyje-darželyje „Lokiuko giraitė“ už vaikų maitinimo organizavimą atsako vaikų maitinimo organizatorius.

49. Sandėlininkė atsakingas už produktų priėmimą, išdavimą, realizacijos terminus, dokumentus.

50. Vaikų maitinimą Vilniaus savivaldybės Grigiškių lopšelyje-darželyje „Lokiuko giraitė“ koordinuoja įstaigos direktorė.

51. Įstaigos direktorius teikia tvarkos aprašą svarstyti lopšelio-darželio taryboje. Lopšelio-darželio tarybai pritarus Aprašą patvirtina įstaigos direktorius.

Patvirtinta:

Įstaigos tarybos 2023-12-10